

Петро ОСАДЧУК,
поет, перекладач, критик,
лауреат літературних премій
(м. Київ)

**РЕЦЕНЗІЯ НА ПОЕТИЧНИЙ РУКОПИС
СЕРГІЯ ШЕЛКОВОГО
ДЛЯ ВИДАВНИЦТВА «МОЛОДЬ»**

Імені Сергія Шелкового мені не доводилось зустрічати ні на сторінках періодики, ні тим паче — на обкладинках книжок чи в колективних збірниках. Тим більше моя радість спілкування із свіжим поетичним словом, яку спізнав, читаючи цей чималий за обсягом і далеко непересічний за ідейно-художніми параметрами рукопис нового для мене поета. Вільне, навіть грандіозне володіння віршем, відчуття пластики слова, вміння говорити про складне, сокровенне просто і водночас вишукано, вміння в звичайному відкривати незвичайне, наповнювати поетичний рядок живим пульсом людського хвилювання — це далеко не всі прикмети віршів Сергія Шелкового, який, правда, іноді буває аж надто вишуканим, нехай мимоволі, але самоцільно ускладненим «заестетизованим».

Справжньою поезією дихає уже з першої сторінки рукопису:

*Вистроить жизнь, словно лодку сработать,
Сладить ладью золотого сеченья!
Кто говорит, что отвагой и потом
Не постигается откровенье?*

До того ж у цих віршах проглядає характер, пробивається темперамент, присутня життєва позиція автора, що на подальших сторінках дає про себе знати в різних варіаціях, підсилюється, проясняється додатковими мотивами і нюансами. А поки що:

*Брат! Нам отцово наследство осталось —
Парус холицовый да якорь железный.
Выдюжить жизнь! Будто вывести парус
Из ледяной непрощающей бездны.*

Сила віршів Сергія Шелкового не лише в їх емоційно-смысловій пружності, не награній, «культуристській», а ледь не фізично осяжній мускулатурі поетичної експресії, сила ця і в самоусвідомленні так званого ліричного героя як людини і громадянина, у його невіддільності від роду і народу, вірі у наші суспільні ідеали:

*Ребенок мой, Чумазый и родной,
Я светлостью твоей не умиляюсь.
Я просто знаю — это счастья малость,
Нечаянно полученная мной.*

*И что-то есть важнее, чем покой,
И что-то есть огромнее, чем вечность,
Когда ко мне влезает ты на плечи
С конфетой смешной за щекой.*

Так відчувати радість життя на землі може людина, яка добре знає, якою ціною заплачено за це життя, певно, через те в рукописі зустрічаємо такі вірші, як, наприклад, «Солдатская дочь» — пекуча пам'ять про минулу війну. Пам'ять про батька у дочки назавжди збереглася разом зі смаком повоєнного хліба, що увібрав і гіркоту, і горе, і став основою молодого життя:

*Щавель, крапива да полгорсти ржи —
Мука голодной ребятни солдатской.
Но на помин солдатовой души
Землистый хлеб сумел в печи подняться.*

*Навек на сердце клятая война —
Ломоть горячий поминальной тризны,
Жестокая великая цена
Отцовства, сохранившего Отчизну...*

*И зреет поле, и река течет
По той земле, что до травинки свята,
И для живых людей хлеба печет
Живая дочь убитого солдата.*

Нічого не скажеш, все тут на місці, — коли немає зайвих слів, то й немає зайвих сліз. Суворий, але життєствердний вірш! До нього чи не найближче стоїть вірш «Вдова», і не стільки за ого-

леністю больового нерва, скільки завдяки втіленій у слові силі життя, його торжеству:

*На старом кладбище солдатском
Апрель могилы отогрел,
И снова стало ей казаться,
Что мир немного подобрел...*

Брилісті, уподібнені до надійної кам'яної кладки в храмах словесні споруди Сергія Шелкового виникають з необхідності сказати найголовніше, виразити те, на чому тримається спадкоємна безперервність життя

*Дедово было, было отцово —
Стало опорой моей навсегда:
Слово-кольчуга и колокол-слово,
Белого камня кремля-города.*

*Кровная речь, колыбельное слово,
Неопалимые небеса,
Давняя песнь, где добры и суровы
Мамины, тихой лазури, глаза...*

Не кожному поетові вдається сказати так просто і ґрунтовно про складне, зрештою, нетлінне в нашій історичній пам'яті, як це вдається Сергію Шелковому:

*По мне — пусть будет песнь простой,
Когда в ней есть душа земная —
Она дыханье силы той,
Что в пыль развеяла Мамаю.*

*По мне — пусть будет песнь проста.
Когда в словах земная дума —
Она бессмертнее креста
С груди упрямяца Аввакума.*

*Но ложь, и воспарив, — пуста,
Пуста бездумно и бездушно.
По мне — пусть будет песнь проста.
Где правда есть — прикрас не нужно.*

Бути сильним і точним у слові спроможен залишатися той, у кого достатньо таланту, щоб ігнорувати допоміжні засоби, коли нема потреби димовими завісами із саморобних метафоричних пашок прикривати відсутність істинних думок і почуттів. Тільки так! «В душе светло и одиноко, / Как ясной осенью в лесу, / И всё свое с собой несу / Почти без горечи упрека». Тільки так! «Есть у земной судьбы права — / Судить твой дар, жестоко, здраво. / Но чище слов споёт листва. / Но выше славы встанут травы». Тільки так! «Поверьте в мудрость прямоты, / Вглядитесь пристальней и глубже. / Мы в озаренье правды лучше, / Умней лукавой суеты».

Писати такі вірші, які пише Сергій Шелковий, під силу людині талановитій, до того ж, наділеній цільним характером, але не з однолінійним, а багатоплощинним баченням світу. І, певна річ, наділеній наявністю розвиненого світогляду, чия присутність матеріалізована у віршах, переважна більшість яких у рукописі — добротна, повнокровна поезія.

Отже у якості висновку треба сказати, що самобутні, талановиті вірші Сергія Шелкового заслуговують на видання окремою, солідною за обсягом книжкою.

Не маю сумніву, що вона стане помітним явищем в російській поезії на Україні. І чим скоріше відбудеться вихід у світ цієї книги, тим буде краще.

1984 р.